

Diari d'Andorra DISSABTE, 15 D'OCTUBRE DEL 2022

LA TRIBUNA

Wia cultural cap a Cerdanya i Capcir

Jornades d'estudis relacionats amb els seus àmbits territorials, amb el seu país

JORDI PASQUES

ACTIVITAT D'ESTUDI I CULTURA

Aquest dissabte i el vinent Puigcerdà i Matamala acolliran cadascun una jornada d'estudi relacionats amb els seus àmbits territorials, amb el seu país. Una altra trobada capitaneja per la cultura a l'entrada de tardor, de diferent format i intenció a la jornada de la cultura organitzada per Àgora Cultural a Andorra, de la qual en parlarem amb just dissabte passat, però amb el mateix fon i rerefons, si em permeteu dir-ho així. La intenció d'aquestes trobades, a banda de fer coincidir en un espai persones estudioses o interessades en un tema concret o en tots a la vegada, per allò del gasdir aprenent, és aportar a la cultura un bon fardell de bagatge, un bon tou de vivències, un bon pesó de coneixements. Aquest és el fon i el rerefons és complir amb la condició humana que portem a dins cadasci de nosaltres, transmetre la cultura, ser transmissors dels aprenentatges, dels coneix-

ES VOL APORTAR A LA CULTURA UN BON FARDELL DE BAGATGE, UN BON TOU DE VIVÈNCIES

ments. Escoltar, mirar, experimentar la sensació de tocar, fins i tot olorar, gustar, és un fer inherent al nostre comportament humà. Així que avui a Puigcerdà i dissabte vinent a Matamala, tot fent via cultural, podem respirar, sentir el bae, impregnar-nos d'aquella verala de plana o d'altiplà tocats per la llum del sol que raja literalment del cel blau gironat per les muntanyes i boscatges que envolten les terres cerdanes i capcineses.

Sinats ja en el mapa pirinenc, just a tocar de les Valles d'Andorra, en aquell llevant i nord que hauríem de sentir físicament i sentimentalment més en compte, notarem com tant les V Jornades d'Estudi Comercial de Cerdanya, a Puigcerdà, com les iniciades per la SAC-19es Trobades Culturals Pirinètiques, a Matamala, se celebren a la tardor. Curiosament, i fa anys que hi barrino i en altres fóruns n'hem parlat i on hem deixat escrit, fu en dates corresponents als mesos de la tardor, quan van

tenir lloc la pràctica totalitat, ja fa segles, de les consagracions de les esglésies romàniques escampades pel Pirineu. I quin seria el motiu o motius?, perquè aquella gent obeava tocant de peus a terra, bons coneixedors com eren del país en el qual vivien, treballaven i pregaven. Sense entrar en detalls, per no allargar-nos gaire, podem dir de bell antuvi que es movien a celebrar la consoldació i benedició de les obres d'ermitei i esglésies un cop l'estiu era acabat i amb ell la sega i el batre. És a dir, quan les messes eren a resguard. D'igual manera, també la verema s'havia emlestit. A més, el sol, a l'hora de trescar pels cims de bast, no era abrasador com al pic d'es-

PODREM RESPIRAR, SENTIR EL BATEC, IMPREGNAR-NOS D'AQUELLS VERALS DE PLANA O D'ALTIPLÀ

ti i per altra banda les temperatures, a la tardor, permetien amar pels camins sense haver de patir per trobar gel. Tot això i altres factors portaven bisbes i arquebisbes –al bisbat d'Urgell li corresponia l'autoritat de tardor, que bisbe de Narbona-, cavallers,

EL REREFONS ÉS COMPLIR AMB LA CONDICIÓ HUMANA QUE PORTEM A DINS, TRANSMETRE LA CULTURA

nobles i poble rus –aquest en menor participació, tret dels de venats propers– a dedicar unes quantes jornades a anar i tornar de l'indret de la consagració. Però no deixarem d'advertir també que la tardor és època de bolets, i de codonys, i de castanyes! En l'actualitat, les castanyes ens arriben a saques de Galícia i unes quantes de les formoses castanyedes del Montseny. Ara fa mil anys, no hi havia monestir ni cenobi sense el seu rodal de castanyers. Establiments monàstics que creïem i agafen força els segles XI i XII però que ja venien del segle sis, set, vuit, nou i deu, seguint la traça tardoromana. I quines saques abrigant monestres tierades de castanyes no devien oferir en el dinar de celebració posterior a les consagracions. I quines sucades d'all i oli de codony acompanyant bones lloques de pa i de formatge d'heri, formatges acabats de batre de la muntanya pels pastors, per Sant Miquel. I encara pomès i peres i anyells i vedells rostits o

estofats amb bolets. I quines truites gustoses i quines anguilles i quins crancs de riu, tot per l'esperar, per l'esperar nos els dies.

Del pes de muntanya, justament en parlarà a Matamala el Miquel Canturri, a una de les 24 comunicacions que ens regalaran els sentits dissabte vinent. Vinguem d'Andorra, a part del Miquel, a Matamala ens parlaran el David Mas de les pastures del Madrid, de Peraltia i de Claror. L'Alan Ward ho farà dels aprenentaments dels recursos naturals en època romana i el Climent Miró, a qui ben aviat podrem felicitar per la seva tesi doctoral, ens parlarà del monestir de Santa Cecilia d'Elins. També l'Angel Mach hi serà, cloent les comunicacions tot exposant un tema clau i ben actual per la vida dels rius: els contaminants emergents a les aigües fluvials. De moment, per avui, a Puigcerdà, i per anar fent boca, també hi tenim bona teca: 23 comunicacions en clau cerdana que, una darrera de l'altra, ben compaginades, gustosament ens nodriran allà a la sala del Museu Cerdà. En acabar les comunicacions, a darrera hora de la tarda, recordarem amb enyor i sentit-lo ben present, l'Òscar Mercadal, que rebé de manera postuma el premi Josep Egoizcue extraordinari del Grup de Recerca de Cerdanya.

12/08/2022

07/09/2022

INSTITUT RAMON MUNTANER
Fondata el 1974 pel Centre d'Estudis de Puig Ceretans

INICI Institut Ramon Muntaner · Projectes · Centres d'estudi · Notícies

Matamala acollirà les 19es Trobades Culturals Pirinenques 07/09/2022

Es presenta el cartell de les **19es Trobades Culturals Pirinenques**, que es aquesta edició porta per títol "Els recursos naturals del Pirineu".

Enguany, les trobades culturals pirinenques es portaran a terme el **dissabte 22 d'octubre de 2022** a la **Sala Polivalent / Foyer Communale de la vila de Matamala**, al **Capcir**.

Com cada any la Societat Anònima de Càlcers coordina les trobades.

A més, enguany la trobada tindrà l'associació per la **Protecció del Patrimoni i de la Memòria Col·lectiva de la vall de Quersol (APFMC/APFMCQ)**.

L'organització compta amb l'Associació per a la Protecció del Patrimoni i de la Memòria Col·lectiva de la vall de Quersol, (Municipi de Roncesvalles de Beacarns) i el seu Consell, Casal de Castells, Centre Cultural Casals del Vallès; Centre d'Estudis Anarxics, Centre d'Estudis Hidrogràfics, Centre d'Estudis Comarcals del Ripollès, Escuela Valld'Arenós, Grup de Recerca de Condariu, Institut d'Estudis Ceretans i Institut d'Estudis Comarcals de l'Alt Urgell, Societat Anònima de Càlcers, INAFEDU i Terra dels Aves d'Orna (TSAO).

Prepararem un lloc amb el programa de les Trobades.

[M'agrada](#) [T'agrada](#) [Compartir](#)

Descarrega document

14/09/2022

Anna Lon Quintana Segueix

948 Tuits

PUM v2.32: Backup Management for MongoDB in ...
We are pleased to announce the general availability of the Backup Management for MongoDB and oth...

84 ↳ 137 ♥ 625 ↕

Patrocinar

Anna Lon Quintana ha retallat

Institut Ramon Muntaner @iramunt · 14 de set. · ...

19es Trobades Culturals Pirinenques @ "Els recursos naturals del Pirineu"

2210

↳ Sala Polivalent / Foyer Communale de vila de Matamala

Més informació

19es Trobades Culturals Pirinenques
ELS RECURSOS NATURALS DEL PIRINEU

19es TROBADES CULTURALS PIRINENQUES
ELS RECURSOS NATURALS DEL PIRINEU

Matamala acollirà les 19es Trobades Culturals Pirinenques
Les 19es Trobades tindran lloc a la Sala Polivalent / Foyer Communale de la vila de Matamala (Capcir) el dissabte 22 d'octubre de 2022

Aquest dissabte Matamala acull les 19es Trobades Culturals Pirinenques 19/10/2022

Registre de les 19es Trobades Culturals Pirinenques en presentació i en el diàleg 22 d'octubre de 2022 a la Sala Polivalent de l'Espai Comunal de la vila de Matamala, al Capcir. De aquell que s'ha celebrat però per tot "El nostre territori del Pirineu".

Una collita de la història de la ramaderia de l'Alt Pirineu i Aran (APRA) coordinada i editada per la Universitat de Lleida i el Departament de Geografia de la Universitat de Lleida. Un projecte impulsat pel Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya i el Departament de Turisme de la Generalitat de Catalunya.

El llibre, una obra de la col·lecció "Els recursos naturals del Pirineu", és el resultat d'un projecte de treball conjunt impulsat pel Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya i el Departament de Turisme de la Generalitat de Catalunya.

- PROGRAMA**
- 10.00h: Obertura i presentació del llibre "Els recursos naturals del Pirineu".
  - 10.30h: Presentació del llibre "Els recursos naturals del Pirineu".
  - 11.00h: Presentació del llibre "Els recursos naturals del Pirineu".
  - 11.30h: Presentació del llibre "Els recursos naturals del Pirineu".
  - 12.00h: Presentació del llibre "Els recursos naturals del Pirineu".
  - 12.30h: Presentació del llibre "Els recursos naturals del Pirineu".
  - 13.00h: Presentació del llibre "Els recursos naturals del Pirineu".
  - 13.30h: Presentació del llibre "Els recursos naturals del Pirineu".
  - 14.00h: Presentació del llibre "Els recursos naturals del Pirineu".
  - 14.30h: Presentació del llibre "Els recursos naturals del Pirineu".
  - 15.00h: Presentació del llibre "Els recursos naturals del Pirineu".
  - 15.30h: Presentació del llibre "Els recursos naturals del Pirineu".
  - 16.00h: Presentació del llibre "Els recursos naturals del Pirineu".
  - 16.30h: Presentació del llibre "Els recursos naturals del Pirineu".
  - 17.00h: Presentació del llibre "Els recursos naturals del Pirineu".
  - 17.30h: Presentació del llibre "Els recursos naturals del Pirineu".
  - 18.00h: Presentació del llibre "Els recursos naturals del Pirineu".
  - 18.30h: Presentació del llibre "Els recursos naturals del Pirineu".
  - 19.00h: Presentació del llibre "Els recursos naturals del Pirineu".

- PROGRAMA**
- 10.00h: Obertura i presentació del llibre "Els recursos naturals del Pirineu".
  - 10.30h: Presentació del llibre "Els recursos naturals del Pirineu".
  - 11.00h: Presentació del llibre "Els recursos naturals del Pirineu".
  - 11.30h: Presentació del llibre "Els recursos naturals del Pirineu".
  - 12.00h: Presentació del llibre "Els recursos naturals del Pirineu".
  - 12.30h: Presentació del llibre "Els recursos naturals del Pirineu".
  - 13.00h: Presentació del llibre "Els recursos naturals del Pirineu".
  - 13.30h: Presentació del llibre "Els recursos naturals del Pirineu".
  - 14.00h: Presentació del llibre "Els recursos naturals del Pirineu".
  - 14.30h: Presentació del llibre "Els recursos naturals del Pirineu".
  - 15.00h: Presentació del llibre "Els recursos naturals del Pirineu".
  - 15.30h: Presentació del llibre "Els recursos naturals del Pirineu".
  - 16.00h: Presentació del llibre "Els recursos naturals del Pirineu".
  - 16.30h: Presentació del llibre "Els recursos naturals del Pirineu".
  - 17.00h: Presentació del llibre "Els recursos naturals del Pirineu".
  - 17.30h: Presentació del llibre "Els recursos naturals del Pirineu".
  - 18.00h: Presentació del llibre "Els recursos naturals del Pirineu".
  - 18.30h: Presentació del llibre "Els recursos naturals del Pirineu".
  - 19.00h: Presentació del llibre "Els recursos naturals del Pirineu".

TORNAVEU
Associacionisme i Cultura

Associacionisme i cultura
Notícies i Reflexió

Notícia
Els recursos naturals del Pirineu, a debat

Les 19es Trobades Culturals Pirinenques se celebren aquest dissabte a la vila de Matamala, al Capcir

Reflexió

Divendres, 19 d'octubre de 2022 17:00h

Imatge de Rosal, al Capcir i Vall d'Aran

Els recursos naturals del Pirineu. Amb aquest lema, diversos experts es donaran cita aquest dissabte, 22 d'octubre, a Matamala (El Capcir) per posar en comú experiències i coneixements sobre aquest patrimoni natural que configura el caràcter de les poblacions de muntanya i que aïhora és part indestriable de la història natural, cultural i paisatgística del país. Serà en el marc de les 19es Trobades Culturals Pirinenques, coordinades per la Societat Andorranca de Ciències (SAC), enguany amb l'Associació per la Protecció del Patrimoni i de la Memòria Col·lectiva de la vall de Querol (APPMC/APPMQ) com a amfitrions de la trobada.

Identitat i recursos naturals

La jornada començarà amb la xerrada *Indústries bergaleses i llany del Berguadió al s. XIX*, a càrrec de Rosa Serra i Retés, historiadora. Després, entre altres ponències, hi haurà la de Xavier Xerensa Erro, tècnic de etnografia de la Diputació Foral de Guipúscoa, que parlarà de *TEspècchio (cartina)* com a *element natural i patrimoni immaterial pirinenc, endevinat símbol identitari i recurs econòmic base*. Frederic Abello i Ferra, president i Marel Vilà i Molis, activista, associació Cerdanya, oferirà la xerrada *Una confluència cerdana: La importància de futur de la preservació dels recursos naturals del Pirineu*. Després seguiran les ponències *Més collita de la mina "Josefina"*, *Exploitat i minera a Talcent any a ja cent anys*, a càrrec de Daniel Fiol i Enllà, membre de TITACUA, i *Pois de muntanya, a càrrec de Miquel Cantarri i Campos, restaurador i conseller de Cultura i Promoció Turística del Consell d'Andorra la Vella*.

El programa també inclou reflexions sobre la història de la ramaderia transhumant al Pirineu mediterrani, les perspectives del turisme d'hivern al Pirineu o el suro com a recurs natural del Pirineu oriental. A més de això es presentarà el llibre *Accions dinamitzadores al Pirineu: 19es Trobades Culturals Pirinenques*, a càrrec de Josep Santesteban i Oñà, president de la CCEPC.

A la tarda, seguiran les comunicacions: *Accions de desenvolupament turístic al Pirineu Oriental*, a càrrec d'Asel Vives Albertini, presidenta de l'Agència de Desenvolupament Turístic de Catalunya del Nord. També es glossaran dades sobre l'exploració del bosc de Sant Joan de l'Erna al segle XVI de la mà de Lluís Otolós i Peverara, historiador i arxivista, president de TIECAU.

Altres temes de debat seran els molins fariners, retadors i llanques a la Cerdanya, els terrenys de pastura de la vall del Madriu-Perafita-Claret, el monestir de Santa Creia i l'exploració dels recursos naturals a la vall d'Elins, o el coneixement del medi natural com a recell d'un nou tipus de turisme. També es parlarà sobre la dignificació d'un antic santuari del Ripollès, els aprofitaments dels recursos naturals del Pirineu en època romana o els contaminants emergents a les aigües freàtiques.

L'organització de la trobada està confirmada per l'Associació per a la Protecció de Patrimoni i de la Memòria Col·lectiva de la vall de Querol, l'Àmbit de Recerques de Berguadió, Àmbit de Bealó i el seu Comitè, Casal de Centret, Centre Cultural Català del Vallès, Centre d'Estudis Aranzai, Centre d'Estudis Ribagorçans, Centre d'Estudis Comarcal del Ripollès, Comarca Valls d'Aneu, Grup de Recerca de Cerdanya, Institut d'Estudis Cerdans i Institut d'Estudis Comarcals de l'Alt Urgell, Societat Andorranca de Ciències, PASTOR i Terra del Avís d'Elna (TAE).

Subscriu-te al butlletí per estar informat de totes les novetats de l'associacionisme i la cultura popular

Les 19es Trobades Culturals Pirinenques se celebren aquest dissabte al Capcir

PER: REDACCIÓ / EL 21/10/22 11:45 / A: PIRINEU

Cartell de les 19es Trobades Culturals Pirinenques (SAC)

Les 19es Trobades Culturals Pirinenques en la seva itinerància, enguany, es realitzaran a la vila de **Matamala**, al Capcir, el **dissabte dia 22 d'octubre** al llarg de tot el dia sobre el tema general: **ELS recursos naturals del Pirineu**. Shi presentarà el llibre de Fedició anterior realitzada a Montzou, a la Ribagorça, l'any passat i, més endavant, també se'n farà una presentació a Andorra.

El programa

PROGRAMA MATÍ (de les 9,00 a les 12,45 hores)

Benvinguda: Michel Garcia, Maire de Matamala, Conseller Departamental i President del Parc Natural Regional dels Pirineus Orientals.

Salutació: Eliane Jarycki, Consellera Régionale de la Région Occitanie / Pyrénées-Méditerranée.

Presentació: Andreu Balent, president Associació per a la Protecció del Patrimoni i la Memòria Collectiva de la Vall de Querol/APPMC.

. La xiloteca del Conflent, presentació de l'exposició.

Albert Mallol i Camprubi, naturalista del grup de Natura i Cultura del Casal del Conflent.

. Industrials berguedans lluny del Berguedà al s. XIX.

Rosa Serra i Rotés, historiadora i presidenta de l'Àmbit de Recerques del Berguedà.

. Eguzki-lore (carlina): element natural i patrimoni immaterial pirinenc, esdevingut símbol identitari i recurs econòmic basc.

Xabier Kerexeta Erro, tècnic de etnografia de la Diputació Foral de Guipúscoa.

. Una confluència ceretana: La importància de futur de la preservació dels recursos naturals del Pirineu.

Frederic Abelló i Riera, president, i Manel Vila i Motlló, activista, associació Ceretània.

. Més enllà de la mina "Josefina": l'explotació minera a Tuixent ara fa cent anys. Daniel Fitè i Erill, graduat en Història i membre de l'IECAU.

. Peix de muntanya.

Miquel Canturri i Campos, restaurador i conseller de Cultura i Promoció Turística del Comú d'Andorra la Vella.

Pausa (10,45-11,00 h)

. El Parc Regional del Prepirineu català, un nou model de gestió del territori. Pep Llamas i Gironès, conseller comarcal de medi natural i regidor de l'Ajuntament de Bagà, i Pau Osuna i Polaina, geògraf i tècnic del parc regional.

. Història de la ramaderia transhumant al Pirineu mediterrani, al Parc de les Capçaleres del Ter i del Freser.

Antoni Llagostera i Fernández, periodista, historiador i expresident del Centre d'Estudis Comarcals del Ripollès.

. Perspectives del turisme d'hivern al Pirineu.

Eva Garcia i Lluelles, llicenciada en Dret i ADE per la UAB, professora col·laboradora de la Universitat d'Andorra.

. El bosc cerdà i capciner. De qui és?

Jean-Louis Blanchon, historiador.

. El suro, recurs natural del Pirineu oriental. Notícia d'un contracte d'arrendament el 1765 a Sant Silvestre de Balleta (Llançà).

David Moré i Aguirre, historiador i arxiver, Centre d'Estudis Tossencs.

. L'obra de l'artista Josep Bartolí: dibuixar, un recurs per a sobreviure. Jordi Bartolí, fotògraf i nebot de l'artista.

. 12,30 h Presentació del llibre Accions dinamitzadores al Pirineu: 18es Trobades Culturals Pirinenques, realitzades a Montanui, a la Ribagorça, el 20 d'octubre del 2021.

Josep Santesmases i Ollé, president de la CCEPC i vicepresident primer de l'Institut Ramon Muntaner.

PROGRAMA TARDA (de les 15,00 a les 18,30 hores)

. Accions de desenvolupament turístic als Pirineus Orientals.

Aude Vivès-Albertini, advocada, Presidenta de l'Agència de Desenvolupament Turístic de Catalunya del Nord, Consellera Departamental del cantó del Pirineu català, Comunitat de Municipis Conflent-Canigó i Regidora de la Mairie de Prada.

. Algunes dades sobre l'explotació del bosc de Sant Joan de l'Erm al segle XVI. Lluís Olibols i Perrearnau, historiador i arxiver, president de l'IECAU.

. Molins fariners, tebidors i blanquers a la Cerdanya.

Alain Cava, professor jubilat del liceu de la Guingueta d'Òx.

. Alguns dels recursos naturals del Berguedà.

Ramon Felió i Oriol, advocat i dinamitzador del Berguedà.

. Els terrenys de pastura de la vall del Madriu-Perafita-Claror.

David Mas i Canalis, historiador.

. El monestir de Santa Cecília i l'explotació dels recursos naturals a la vall d'Elins (s. IX-XI)

Climent Miró i Tuset, historiador

Pausa (16,45 h - 17,00 h)

. El coneixement del medi natural com a reclam d'un nou tipus de turisme.
Enric Quilez i Castro, president del Grup de Recerca de Cerdanya.

. Josep Ros (1862-1904), pastor i negociant de bestiar nascut a les Garrotxes (Conflent).

Andreu Balent, historiador i president de l'APPMQ/APPMC.

. Santa Maria de Vidabona. Dignificació d'un antic santuari del Ripollès.
Florenci Crivillà i Estragués, conservador de museus.

. Els aprofitaments dels recursos naturals del Pirineu en època romana.
Alan Ward i Koeck, professor d'enginyeria i membre de la junta de la SAC.

. Acción de Patrimonio Forestal del Estado en la España profunda.
Carlos Tarazona Grasa, agent forestal a la vall del riu Isàbena, investigador i divulgador, membre del CERIB.

. Els contaminants emergents a les aigües fluvials.
Àngels Mach i Buch, farmacèutica i presidenta de la SAC.

Debat final

Cloenda

Ponències directament per al llibre

. Aigües termals d'Escaldes-Engordany.
Montse Bota i Pararol, arxivera de l'Arxíu d'Escaldes-Engordany.

. L'art i els recursos naturals.
Trudy Kunkeler, artista plàstica.

. La muntanya del Carlit en venda.
Marc Conesa, doctor en història, Maltre de Conferències a la Universitat Paul-Valéry Montpellier.

. La sal i els camins de les mercaderies a Sant Julià de Lòria els segles XVII, XVIII i XIX.
Teresa Rodrigo i Monsolis, cap de redacció documental del Comú de Sant Julià de Lòria.

. Aprofitament de recursos naturals i instal·lacions esportives al Pirineu.
Ramon Garyet i Solé, enginyer civil.

22/10/2022

The image shows a screenshot of a Twitter post. On the left is the Twitter navigation menu with options like 'Inici', 'Explora', 'Notificacions', 'Missatges', 'Preferits', 'Llistes', 'Perfil', and 'Més'. The main content is a tweet from 'Institut Ramon Montaner' (@iramunt) with the text: 'Assistim a les 19es Trobades Culturals Pirinenques "Els recursos naturals del Pirineu"'. Below the text is a video player showing a presentation slide and an audience. The tweet includes a link to 'Consulta el programa' and coordinates '@saciencias'. On the right side of the tweet, there are sections for 'Persones rellevants' (listing SAC and Coordinadora Centr...) and 'Tendències per a tu' (listing #saciencias, #ajp, #vincenda, and #campesano).

22/10/2022

OPINIÓ | Josep Santesmasses - Des del Capcir

31/10/2022

Per Josep Santesmasses

Cap a primers de jany després d'una jornada d'activitats sol·lemnes amb altres persones al poble d'Aielo de Maffreit, a la Vall d'Ariège. Un dels comentaris, valencià que viu i treballa a Catalunya, enmig de la conversa va sentenciar: "Els catalans parlem molt de Països Catalans, però mai ballem al País Valencià". Sempre que parlo, quan ens trobem en llocs del país —consistent en tota la seva extensió cultural— intento posar exemples viscuts a l'altra punta d'on ens trobem. La idea és clarificar sempre i no reduir els límits territorials de la catalanofòbia a la catalanòfila, és de l'origen i objecte d'estudi de la llengua, la literatura, l'art, la música, el folklore, el cret, els costums, la història i, en general, la cultura dels Països Catalans.

No he fet aquest cap de setmana passat en les convines de sobretaula de les XIX Trobades Culturals Pirinenques celebrades al petit poble de Matamala, a la petita comarca del Capcir, a la Catalunya del Nord. Unes trobades en què conflueixen persones interessades en el coneixement d'aquest immens territori de muntanya vingudes de molts indrets d'una punta a l'altra. Des d'Illançà el cap de Creus: bascos, catalans del nord, andarrans, aragonesos i catalans del sud de pràcticament totes les comarques pirinenques.

El Capcir és una petita comarca formada pels municipis de Forniguera, els Angles, Matamala, Forniègues, Font robada, Riail i Negallador, un altiplà situat a uns 1.500 metres d'altura mitjana, al nord-est de l'Alta Cerdanya i al nord-est del Conflent, travessat pel riu Aude, que hi riu. Llenguatge que té dos sobrenoms: el petit Canadà o la petita Sibèria. Aquelles denominacions, segons ens expliquen i comprovem no són gratuïtes. Si ara, des de la nostra percepció, ja hi fa fred, que no ha de fer-hi en ple hivern. La població total ronda els 1.500 habitants. Els pobles són petits, la plana és apropiada per a pastures i per al conreu de la patata. Una part de l'economia deu girar a l'entorn del turisme, sobretot vinculat a les estacions d'esquí dels Angles i Forniguera. Paisatgicament el Capcir és com una petita Cerdanya, una deliciosa muntanya.

La vivència viscuda explicada a l'hora de la sobretaula ens porta a Banyeres de Mariola (Tàrraco). Hi vam arribar el primer diumenge de juny cap a migdia. De la porta de l'església ens sortien uns nois acabats de casar. La núvia anava en vestit jaquetó. A la plaça hi havia un grup de danses i música que anaven una jora valenciana. La segona jora els nois ballaven a ballar-la, per cert molt bé. Un petit espectacle gratuït que ens situava en el lloc i el seu context cultural. Tàllem parlava en valencià. En acabar vam entrar a l'església. Feren un katalóg. Tot el ritual de la comunitat el mossèn el deia en castellà, però quan s'afegia als assistents per fer un comentari ho feia en valencià. Vam dinar a l'ombra d'un petit bar de la plaça. El mossèn, havent tancat l'església passà per davant nostre i educadament ens digué: "Bon profit!". D'altre cop als assistents per fer un comentari ho feia en valencià. Vam dinar a l'ombra d'un petit bar de la plaça. El mossèn, havent tancat l'església passà per davant nostre i educadament ens digué: "Bon profit!".